

П. Г. Удхаус

Удивителна история с
шапки

Един Образ се подвизаваше със счупен крак в болницата в резултат на безуспешен опит да мине със спортната си кола през Марбъл арч¹, вместо да я заобиколи, а милосърден Симпатията бе наминал да го види как е и да му съобщи последните новини. Завари Образа да играе на карти с медицинската сестра, така че приседна на ръба на леглото и взе да си зоба от гроздето. Образът го попита какво ново в големия свят.

– Ами – започна Симпатията, като си откъсна още едно зрънце, – най-бистрите умове на „Търтеите“ още си блъскат главите и се опитват да разгадаят мистерията с шапките.

– Това пък какво е?

– Ама ти какво – нищо ли не си чул?

– Нито дума.

Симпатията бе сразен. От изненада нагълта две зърна грозде наведнъж.

– Цял Лондон е потресен. Преобладава мнението за намеса на четвъртото измерение. Нали ги знаеш тези работи – става нещо по-така и отиваш да се посъветваш с някой голям ум, а той клати глава и заявява: „Ясно! Четвъртото измерение!“ Просто се учудвам как може никой да не спомене и дума пред теб за тази тайнствена история.

– Ами ти си първият ми посетител. Каква е тази история? За каква шапка става дума?

– Шапките са две. Отляво надясно – на Пърси Уимбълт и на Нелсън Корк.

Образът кимна интелигентно.

– Сега разбирам. Едната, значи, е на Пърси, а другата на Нелсън.

– Точно така. Общо две шапки. По-точно цилиндри.

– И какво им е тайнственото?

– Ами Елизабет Ботсуърт и Даяна Пънтър твърдяха, че не им били по мярка!

– Случва се понякога с шапките.

– Но, моля те! Тези бяха поръчани при Бодмин!

Образът подскочи в леглото си.

– Какво?!

– Не бива да тревожите пациента – обади се сестрата, която до този момент не бе участвала в разговора.

– Но разберете, сестро! – изкрещя Образът. – Сигурно не сте

---

1. Триумфална арка, поставена през 1828 г. за главен вход на Бъкингамския дворец. Покъсно е била пренесена недалеч от Хайд Парк. – Б. пр.

схванали същността на думите му. Можете ли да си представите – Пърси Уимбълт и Нелсън Корк си купили цилиндри от Бодмин – от БОДМИН! – които не са им били по мярка. Това е абсурд!

Той беше искрено потресен, а Симпатията кимаше в знак на съгласие. Да говорят каквото си искат за днешната младеж – че в нищо не вярвала и така нататък, – но има едно нещо, в което всеки млад мъж вярва безусловно, а именно в безупречността на всяка шапка, изработена от Бодмин. Това е една от вечните истини. Ако само се допусне, че шапка, купена от Бодмин, не е по мярка, това ще означава, че отваряте широко врата за Съмнението, Разкола или по-просто казано – Хаоса.

– Точно такава беше и реакцията на Пърси и Нелсън и именно това ги принуди да постъпят много твърдо с Е. Ботсуърт и Д. Пънтър.

– Постъпили са твърдо, казваш?

– Дори много.

– Защо не ни разкажете историята от самото начало? – намеси се сестрата.

– Дадено – съгласи се Симпатията и си зобна още едно зрънце. – Свят ще ви се завие.

– Толкова ли е тайнствена?

– От началото до края.

– Трябва да знаете, скъпа сестро (започна Симпатията), че тези две другарчета, Пърси Уимбълт и Нелсън Корк, трябва да бъдат постоянно нащрек по отношение на горната част на телосложението си, тъй като главите им изключват всякаква възможност за притежателите им да нахълтат в първия срещнат шапкарски магазин и да се снабдят с коя да е от изложените там шапки. Пърси е едър, пълен, извънгабаритен младеж с глава като диня, докато Нелсън прилича на маломерен жокей и има глава колкото лешник.

Затова няма съмнение, че само един артист като Бодмин може да се погрижи за подобни глави, така че те винаги се обръщат към него. Чувднѣж Пърси да казва, че вярата му в Бодмин може да се сравни само с вярата на млад курат в неговия епископ, и съм убеден, че и Нелсън би казал същото, ако можеше да се сети.

В онова утро, когато започва моят разказ, двамата се сблъскали на прага на въпросния Бодмин.

– Здравсти – поздравили Пърси. – За шапка ли си дошъл?

– Привет – отвърнал Нелсън. – И ти ли си поръчваш шапка?

– Да. – Пърси се огледал предпазливо, за да се увери, че е сам (като

се изключи Нелсън, разбира се) и че никой не го гледа, приближил се плътно до приятеля си и снишил глас. – Имам уважителна причина!

– Странно – отвърнал Нелсън също шепнешком. – Аз също си имам причина!

Пърси се огледал недоверчиво и още повече снишил глас.

– Нелсън – започнал той, – познаваш ли Елизабет Ботсуърт?

– Отблизо – отвърнал Нелсън.

– Страхотна е, нали?

– Дори твърде.

– Хубава.

– И това съм забелязал.

– Аз също. Такава една дребничка, сладичка, изящничка, веселичка, жизне... каква беше онази дума? Направо ангел в човешки образ.

– Че те ангелите по начало са в човешки образ.

– Така ли? – Пърси не бил много наясно по въпроса с ангелите. – Както и да е – продължил той и бузите му се обагрили в нежнорозово. – Много я обичам и тя се съгласи да дойде с мен за първия ден на надбягванията в Аскът и разчитам на този цилиндър като на допълнителен аргумент, който да я склони да отговори на чувствата ми с взаимност. По-неже досега сме се срещали само из разни провинциални имения, не съм имал възможността да ѝ взема акъла с цилиндър на главата.

Нелсън Корк го зяпал с отворена уста.

– Това е най-изумителното съвпадение, за което изобщо съм чувал! – възкликнал той, разтърсен до дъното на душата си. – И аз купувам цилиндър със същите намерения!

Масивното телосложение на Пърси се разтърсило конвулсивно. Очите му се изцъклили.

– За да вземеш акъла на Елизабет Ботсуърт! – изревал той и се загърчил от душевни мъки.

– Не, не – зауспокоявал го Нелсън. – Разбира се, че не. С Елизабет сме добри другарчета, но нищо повече. Имам предвид, че и аз като теб разчитам на този цилиндър, за да впечатля любимото момиче.

Пърси спрял да се гърчи.

– Коя е тя? – попитал любопитно.

– Даяна Пънтър, племенницата на моята кръстница, старата Пънтър. И знаеш ли кое е странното – познаваме се от деца, а чувството ми напъпи съвсем наскоро. И сега я обожавам, Пърси, от темето до пръстчетата на божествените ѝ крака!

Пърси не бил убеден.

– Не е ли възголемичко това разстояние? Даяна ми е близка приятелка и е очарователно момиче във всяко едно отношение, но нямаш ли чувството, че е прекалено висока за теб?

– Скъпи приятелю – именно тази нейна черта породила моето обожание: тя е като импозантна статуя. От години не съм срещал по-голяма гръцка богиня. Освен това не е по-висока за мен, отколкото ти си за Елизабет Ботсуърт.

– Има нещо такова – не могъл да отрече Пърси.

– В края на краищата имам чувства към нея, дявол да го вземе, и затова споровете са излишни. Обичам я, обичам я и ще обядваме заедно в първия ден на надбягванията в Аскът!

– В Аскът ли ще обядвате?

– Не, тя не си пада по конни надбягвания и затова няма да дойда в Аскът.

– Какво нещо е любовта! – изрекъл Пърси със страхопочитание.

– Гуляят ще се състои в дома на моята кръстница на площад „Бъркли“ и предполагам, че няма да чакаш дълго, за да съзреш едно твърде интересно съобщение в „Морнинг поуст“.

Пърси протегнал ръка. Нелсън топло я стиснал.

– Да поверим съдбите си на новите шапки!

– Прав си! Женският пол не може да устои на един добре прилягащ цилиндър.

– Бодмин ще трябва да се покаже на по-голяма висота от всеки друг път.

– Няма да му се размине.

И те влезли в магазинчето, където Бодмин им взел мерките със собствените си ръце и обещал след няколко дни да изпрати на съответните им адреси резултатите от своите най-напрегнати усилия.

Пърси Уимбълт не е от хората, които ще заподозрете, че имат нерви, но ви уверявам, че докато чакал обещаното от Бодмин, бил в състояние на трескава възбуда. Постоянно го преследвали кошмарни видения как цилиндърът му бива сполетян от гибелни бедствия. И както се оказало впоследствие, тези страхове за малко да се оправдаят. Оттогава Пърси живее с твърдото убеждение, че има развито шесто чувство и е ясновидец.

Всъщност ето как се развили събитията. Разстроените от злокобни предчувствия нерви не му позволили да спи добре, така че в деня преди Аскът Пърси се събудил още в десет и половина и изскочил на

прозореца да види какво е времето. Гледката, изпречила се пред потребението му взор, смразила кръвта във вените му.

Долу по тротоара важно се разхождали напред-назад едно диване в синя униформа, в чието лице той разпознал разносвача на Бодмин, и друго едно не по-малко отвратително хлапе. А на главите на тези гнусни изчадия стърчали цилиндри. Двете картонени кутии били подпрени на оградата.

Предвид обстоятелството, че Пърси тъкмо се бил събудил от сън, в който кметът на Лондон вместо да му връчи както било редно ключа на града, замахнал към цилиндъра му и го направил на нищо, би трябвало да очакваме наш Пърси да е вече обръгнал и да не се впечатлява лесно. Ала случаят далеч не бил такъв. Реакцията му била страховита. В първия миг получил нещо като парализа, съчетана с апоплектичен удар, по време на които се сетил как от край време подозирал, че това отвратително хлапе храни лекомислени възгледи по отношение на цилиндрите и не е достойно за височайшия си пост. В следващия миг обаче рязко дошъл на себе си и надал най-сочния писък, огласял квартала през последните няколко години.

Този рев въздействал на хлапетата като мощен взрив. Както се превземали и ситнели важно по тротоара, така на едното се виждали само петите, а диването на Бодмин пъхало шапките по кутиите с такава скорост, че да бъде другаде, когато Пърси се появи на прага на дома си.

И успяло. Когато Пърси стигнал входната врата и я отворил, пред себе си видял само кутия за шапки. Той я качил горе в стаята си и благоговейно извадил съдържанието ѝ, като се пазел да не диша, за да не би – не дай боже! – влакнцата да се разрошат и гладката повърхност да се накърни по някакъв начин. Но явно всичко било наред. Хлапетото на Бодмин, макар и паднало тъй низко, че да вади шапките от кутиите им и да се забавлява безвкусно с тях, все пак не било стигнало до такива крайности, като например да ги изтървава.

Цилиндърът му стоял като нарисуван и на другата сутрин Пърси се издокарал, както му е редът, с ботинки, гамаши, панталони, жилетка на цветенца, сако, колосана яка, риза, дискретна сива вратовръзка, цвете в петлицата и лъскавия цилиндър на главата и се запътил към дома на Елизабет. Позвънил на вратата, отворили му, отговорили му, че госпожицата ей сега ще слезе и тя наистина се появила – свежа и прекрасна.

– Здравсти! – ведро я поздравил Пърси.

– Привет, Пърси! – отвърнала Елизабет.

Сега – имайте предвид, че до този момент Пърси стоял пред нея с

оголена глава. След размяната на тези реплики обаче надянал цилиндъра на главата си. Много му се искало да я срази на място с въздействието, което щял да произведе. И трябва да изтъкна също, че погледнато стратегически, постъпката му наистина била безукорна, защото само един малоумник ще чака да си надене шапката чак в таксито, тъй като в такси всички цилиндри изглеждат еднакво.

Та, значи, Пърси си набучил цилиндъра с многозначителен поглед и зачакал полагаемите му се спонтанни овации. Но вместо да плесне с ръце в момински изблик на възторг и да затанцува около него пролетни танци, младата Ботсуърт изврякала глухо като колоратурно сопрано, задалило се с рибена кост.

После премигнала и бавно се съвзела.

– Вече съм по-добре – успокоила го тя. – Моментната ми слабост премина. Кажете ми, Пърси, кога е премиерата ти?

– Коя премиера? – изумил се Пърси.

– Твоята. В мюзикхола. Доколкото разбирам, ще пееш комични песни в мюзикхола.

Озадачението на Пърси се задълбочило.

– Аз? Не! Как? Защо? Какво искаш да кажеш?

– Просто си помислих, че цилиндърът ти е част от реквизита и пробваш ефекта му на мен, преди да се появиш пред широката публика. Не можах да се сетя за никаква друга причина, поради която ще си наденеш шапка поне с шест номера по-малка от главата ти.

На Пърси му приз ляло.

– Да не би да намекваш, че цилиндърът не ми е по мярка?

– Няма накъде повече.

– Но той е истински Бодмин!

– Наричай го както щеш. За мен той е публично оскъряние и гавра с широката общественост.

Пърси бил потресен. И много естествено. Представете си какво му е на един млад мъж, който връчва сърцето си на любимото момиче и изведнъж открива, че то е в състояние да говори лекомислено за свети неща.

После се досетил, че тъй като Елизабет прекарва по-голямата част от времето си в провинцията, то тя очевидно не се е научила да цени свещения смисъл, влаган в понятието Бодмин.

– Виж какво – започнал той ласкаво. – Сега ще ти обясня. Тази шапка е правена от самия Бодмин, световноизвестния шапкаря на Вайгоу Стрийт. Той лично ми взе мерките и ми гарантира, че който ме види, ще

припадне.

– Не те е излъгал.

– А когато Бодмин ти гарантира нещо – продължил Пърси, като се борел с напирашото в гърдите му чувство, от което му призлявало, а именно, че е сбъркал с това момиче, – грешка няма. Да кажеш, че една шапка, купена от Бодмин, не е по мярка, е все едно... не мога да се сетя за нищо достатъчно страшно.

– По-страшно от цилиндъра ти няма. Чарли Чаплин би ти завидял. Но шегата настрана, Пърси. И аз обичам да се посмея, но съществува и нещо, наречено жестокост към животните. Представи си как ще се почувствуват горките коне в Аскът, като се появиш с това на главата!

Поетите и другите литературни умове са писали какво ли не за любовта от пръв поглед, но се оказало, че човек може със същата скорост и да разлюби някого. Миг преди да изрече тези думи, Елизабет била за Пърси всичко, а ето че сега я чувствал като пришка на петата си, с която не желал да има нищо общо. Можел да понесе много неща от нежния пол. Лични обиди го оставяли безчувствен. Но не бил подготвен за разрушителни нападки срещу шапка, излязла от божествено вещите ръце на самия Бодмин.

– А може би – студено отбелязал той – ще предпочетеш да се явиш сама на това проклето надбягване?

– Разбира се, че ще предпочета! Да не би да допускаш, че ще позволя да ме видят посред бял ден на изискано място като Аскът в компанията на подобна шапка?

Пърси направил крачка назад и се поклонил официално. Кажете сега, не е ли мистерия всичко това? Пълнокръвна мистерия! Но – не избързвайте! Историята е с продължение. Още нищо не сте чули.

Да се върнем сега при Нелсън Корк. Малко преди един и половина той се явил на площад „Бъркли“, където обядвал с кръстницата си и Даяна Пънтър, и момичето се държало с него както винаги сърдечно. По време на котлетите и плодовата салата държането й станало толкова дружелюбно, че на Нелсън му се завил свят при мисълта как ще си падне по него, като го зърне с новата шапка.

Така че щом привършили обяда и изпили кафето, а старата Пънтър се оттеглила в будоара си с хапчета за храносмилане и еротичен роман в ръка, той преценил, че най-здравомислещият следващ ход ще е да пока-ни любимата на разходка по Бонд Стрийт. Рискувал, разбира се, тя да се хвърли в прегръдките му насред улицата, но се успокоил с мисълта, че

все ще успее да я напъха в някое такси. Така че отправил поканата, тя приела на драго сърце и не след дълго вече крачели по улицата.

И няма да повярвате, но едва били изминали половината от Брутън Стрийт, когато Даяна се заковала внезапно и го изгледала много особено.

– Не искам да се бъркам в личните ти работи, Нелсън – започнала младата дама, – но искрено казано, според мен би трябвало да си правиш труда да си поръчваш шапките, а не да купуваш конфекция.

Ако в краката на Нелсън избухнул газопроводът, едва ли е щял да бъде по-изумен.

– М-м-м-м – замучал той.

Впрочем не бил сигурен, че е чул добре.

– С глава като твоята нямаш избор – продължила Даяна. – Разбирам какво изкушение е за мързел като теб да се вмъкне в първия срещнат шапкарски магазин и да излезе оттам, с каквото му пробутат, но резултатът е направо плачевен. Туй нещо на главата ти прилича на пожарогасител.

Нелсън взел да си повтаря наум, че трябва да е силен мъж.

– Да не би да се опитваш да ми кажеш, че шапката не ми е по мярка?

– Че ти сам не усещаш ли?

– Та тя е от Бодмин.

– Не те разбирам. Най-обикновен копринен цилиндър.

– Нищо подобно! Тя е от Бодмин!

– Не разбирам какво говориш.

– Това, което се опитвам да ти внуша – продължил надуто Нелсън, – е, че този цилиндър е конструиран под личния надзор на Бодмин от Вайгоу Стрийт.

– Да, но ти е много голям.

– Не ми е голям!

– Като ти казвам, че е голям, значи, е голям!

– Аз пък ти казвам, че една шапка на Бодмин може да бъде само таман!

– Не съм сляпа и затова ти заявявам още веднъж, че шапката е голяма. Нелсън се овладял, но това му струвало скъпо.

– Аз съм последният човек – казал той, – който би критикувал зрението ти, но в случая ще ми позволиш да изтъкна, че очите ти са те подвели по най-подъл начин. Късогледството ти е вече факт. А също така – продължил Нелсън, на когото отвътре му вряло и кипяло, но въпреки

това запазил достойнство – позволи ми да те просветя относно Бодмин, чието име очевидно нищо не ти говори. Въпросният Бодмин младши е последна издънка на дългата поредица Бодминовци, които векове наред трудолюбиво са изработвали шапките на английската аристокрация. Така че шапките са в кръвта на Бодмин младши.

– Аз не...

Нелсън вдигнал ръка и я накарал да млъкне.

– Над вратата на неговия магазин, намиращ се на Вайгоу Стрийт, случайният минувач може да прочете следния съдържателен надпис: „Официален шапкар на кралския двор“. Казано с по-прости думи, това ще рече на непросветения, че когато на негово величество му се прииска нова шапка, той просто отива при Бодмин и казва: „Здрасти, Бодмин. Ние искаме нова шапка.“ И при това не пита дали шапката ще му бъде по мярка. То се разбира от само себе си. Той има сляпо доверие на въпросния Бодмин. Ето защо ти повтарям още веднъж – простичко и без да се паля, – тази шапка е от Бодмин!

Даяна взела да се горещи. Кръвта на Пънтърови поначало е доста гореща и много малко им трябва, за да се възпламенят. Тя тропнала раздразнено с крак по Брутън Стрийт.

– Ти от край време си бил тъп инат, Нелсън – от дете си такъв! Аз пък за последен път ти казвам, че тази шапка ти е прекалено голяма. Ако не виждах обувките ти и част от панталоните, и през ум не би ми минало, че под нея се крие човешко същество! На твоето място бих изгоряла от срам – да се появиш на публично място в такъв вид! Ако на теб не ти пука, да беше се смилал над бедните минувачи и уличното движение!

– Така, значи? – потрепал Нелсън.

– Така!

– Така, значи!

– Така и точка по въпроса! Или може би не ме чуваш? Това не ме учудва, като гледам каква грамадна шапка си нахлупил на ушите си.

– Твърдиш, че тази шапка е нахлупена на ушите ми?

– До най-долната им част. И за мен е необяснимо защо продължаваш да твърдиш обратното.

Боя се, че последвалата сцена няма да представи Нелсън в светлината на безупречен джентълмен, но за да оправдая донякъде поведението му, искам да ви напомня, че двамата с Даяна са отраснали заедно от деца, а споровете между двама души, споделяли едно и също гърне, често се израждат в размяна на лични обиди и намеци. Един академичен

спор по въпроса за шапките може за нула време да премине в чоплене на стари рани и изваждане на показ на мръсното семейно бельо.

Случаят бил точно такъв. При думата „необяснимо“ Нелсън злобно се изсмял.

– Необяснимо, казваш? Също толкова необяснимо, предполагам, колкото внезапното изчезване на чичо ти Джордж от Англия през 1920 година, без да си направи дори труда да си стегне багажа?

Очите на Даяна метнали няколко мълнии. Токчетата ѝ заудряли отново по паважа.

– Чичо Джордж замина в чужбина по здравословни причини!

– Не се и съмнявам – климатът тук наистина бе станал нездравословно напечен за него.

– Ала дори той не би си сложил подобна шапка!

– Там, където щяха да го напъхат, ако не беше избягал като попарено коте, изобщо нямаше да има нужда от шапка!

На паважа, точно там, където стояла Даяна, се образувал улей.

– Като избяга в чужбина, чичо Джордж си спести срамния скандал с леля ти Клариса през 1922 година.

Нелсън свил юмруци.

– Съдебните заседатели не се произнесоха по нейното дело поради липса на доказателства!

– Много добре ни е известно как стават тези работи. Самият съдия, ако си спомняш, изказа недвусмислено мнението си по този въпрос.

Пауза.

– Може би греша – подел тихо разговора Нелсън, – но е недостойно за едно момиче, на чийто брат Сирил официално бе забранено през 1924 година да стъпва на хиподрума, да отправя упреци по адрес на чуждите лели!

– Като отминем въпроса за брат ми Сирил през 1924 година, какво ще кажеш за братовчед си Фред през 27-а?

И те се загледали злостно, като всеки един с болка в сърцето си давал сметка, че е изчерпал запаса от прегрешили роднини. Даяна продължила да копае с ток настилката, а Нелсън се чудел какво толкова е видял, дявол да го вземе, в едно момиче, което – като оставим настрана факта, че не знае какви ги плещи за хорските шапки – на всичкото отгоре е дълго поне метър и осемдесет и при това е твърде неугледно.

– А що се отнася до зълвата на племенницата на твоята снаха – внезапно била осенена Даяна, – то...

Ала Нелсън ѝ направил с ръка знак да мълчи.

– Предпочитам да сложим точка на този спор.

– И за мен не е безкрайно удоволствие – също тъй хладно отвърнала Даяна – да слушам невнятното ти пелтечене. Така е, когато на един мъж шапката му закрива устата – сам не се чува какво говори!

– Желая ви приятен следобед, госпожице Пънтър – казал Нелсън. И си тръгнал, без да се обърне назад.

Едно от преимуществата на съдърпване с момиче насред Брутън Стрийт е, че нашият клуб „Търтеи“ е разположен зад ъгъла и човек може да се отбие и да възстанови нервната си система в бара при минимално изразходване на физически усилия. Нелсън се озовал там буквално след минута и кого, мислите, видял най-напред? Самия Пърси, стиснал в ръка двойно уиски със сода.

– Здравсти – поздравил Пърси.

– Привет – отговорил Нелсън.

Настъпило мълчание, нарушено единствено от поръчката на Нелсън – двоен вермут. Пърси продължил да зяпа с невидещ поглед пред себе си като човек, изпразнил чашата на живота само за да открие на дъното ѝ умряла муха.

– Нелсън – проговорил той най-сетне; – какви са възгледите ти за съвременните момичета?

– За мен те са загубена работа.

– Напълно съм съгласен. Разбира се, Даяна Пънтър е едно от редките изключения, но с изключение на нея пет пари не давам за кое да е съвременно момиче. Липсва им задълбоченост и почтителност, да не говорим, че хабер си нямат кога нещо е истински по мярка. Шапките например.

– Точно така. Само не те разбрах какво искаше да кажеш с това, че Даяна Пънтър е изключение. Тя е една от предводителките, дори вдъхновителките на това движение. Спомни си за всички недостатъци на съвременното момиче, умножи ги на две и какво ще получиш? Даяна Пънтър! Чакай да ти разкажа какво се случи между мен и тази Пънтър преди няколко минути.

– Не, първо аз ще ти разкажа за сблъсъка си с Елизабет Ботсуърт тази сутрин. Нелсън, старче, тя ми каза, че... цилиндърът ми – моят Бодмин! – не ми бил по мярка!

– Не може да бъде!

– Цитирам точните ѝ думи.

– Бре, да пукна! Чуй обаче – Даяна пък ми каза, че моят Бодмин ми

бил голям!

И двамата се втренчили един в друг, лишени от дар слово.

– Това е духът на... – обадил се най-подир Нелсън, – не знам на какво. Но се задава от всички посоки. Нещо много основно е сбъркано в днешните момичета. До гуша са затънали в беззаконие и слободия. Да затънали са – от всички страни.

– И тук в Англия също.

– Ама, разбира се, магаре такава! – раздразил се Нелсън. – Като казах всички страни, нямах предвид всички страни, а всички страни! – После се замислил. – Ти обаче много ме изненада с това твое изказване за Елизабет Ботсуърт и съм склонен да допусна, че тук има някакво недоразумение. Винаги съм бил горещ почитател на Елизабет.

– И аз винаги съм имал високо мнение за Даяна и затова ми е трудно да повярвам, че се е показала в такава недоброкачествена светлина, както ти твърдиш. Мирише ми на недоразумение.

– Добре я нарязях обаче.

– Не биваше, Нелсън. Току-виж, си я засегнал или нещо подобно. В моя случай, разбира се, нямах друг избор, освен да се отнеса доста строго с Елизабет.

Нелсън зацъккал с език.

– Напразно – тя е тъй чувствителна!

– Даяна също.

– Но не колкото Елизабет.

– А според мен чувствителността ѝ надвишава тази на Елизабет приблизително пет пъти. Но да не спорим, старче. Фактът си остава, че и с двамата ни са се отнесли рядко несправедливо. Ако питаш мен, редно е да се затътрим към домовете си и да се нагълтаме с аспириин.

– Прав си.

Те се запътили към гардероба, където били депозирали цилиндрите си, и Пърси си надянал своя.

– Ето виж – само една малоумна идиотка, която не вижда на сантиметър от носа си, може да твърди, че тази шапка ми е малка!

– Съвсем ти е таман – потвърдил Нелсън. – А я виж моята! Нямам ли право да твърдя, че само една великанка, страдаща от астигматизъм, може да нарече тази шапка прекалено голяма?

– Прекрасна шапка!

Гардеробиерът, един много просветен тип на име Робинсън, се съгласил и с двамата. Така те излезли от клуба и се разделили при Доувър Стрийт.

Макар и да не стана дума, но тук му е мястото да кажа, че сърцето на Нелсън Корк се обливало в сълзи при мисълта за нещастieto, сполягало приятеля му Пърси. Много добре познавал крехката му чувствителна душа и си представял колко дълбоко е засегнат от скъсването на дипломатическите отношения с любимото момиче. Защото Нелсън бил убеден, че каквото и да се е случило помежду им, колкото и дълбока да е раната, Пърси продължавал да обича Елизабет. Затова решил, че случаят плаче за един тактичен посредник – един добросърдечен, здравомислещ приятел и на двете страни, който да запретне ръкави и да се впусне да оправя нещата.

Затова щом се отгървал от Пърси, той скочил в едно такси и отпрашил към дома на Елизабет. Имал късмет – сварил я на външната площадка. Защото тя естествено не заминала сама за Аскът. Веднага щом Пърси изчезнал от погледа ѝ, казала на шофьора на таксито да я върне у дома и прекарала времето от болезнената сцена до този момент в разсъждения какво е можела да му каже, ако се била сетила, и в разхождане на пекинеза си на име Кларксън.

Много се зарадвала на появата на Нелсън и взела да му чурулика за туй-онуй, а цялото ѝ държане било на момиче, което след като е било принудено да общува известно време с престъпния свят, най-сетне е попаднало на сродна душа. И колкото повече я слушал Нелсън, толкова повече му се искало да я слуша. И колкото повече я гледал, толкова повече чувствал, че един живот, прекаран в съзерцание на Елизабет Ботсърт, ще е един адски добре прекаран живот.

Имало нещо в изящната миниатюрност и крехкост на това момиче, което така страхотно допадало на душевните му дълбини. След като бил общувал толкова време с исполин като Даяна Пънтър, за него било истински празник, че очите му можели да си починат върху нещо тъй мъничко и нежно. И, общо взето, все не успявал да вмъкне Пърси в разговора.

Та, значи, двамата се разхождали по улицата и си приказвали. А имайте предвид, че Елизабет е момиче, с което човек може да беседва, без опасност да му се изкълчи вратът от виране нагоре, както в случая с Даяна Пънтър. Нелсън изведнъж осъзнал, че опитите му да общува с въпросната Даяна били равностилни на размяна на мисли с човек, покатерил се на върха на мачта. И се учудил, че тази мисъл му хрумва едва сега.

– Знаеш ли, Елизабет, изглеждаш просто възхитително! – не се стърпял той.

– Странно! – учудило се момичето. – Тъкмо щях да ти кажа същото.

– Ами?

– Да, честна дума. Особено след някои от плашилата, на които се нагледах днес – например Пърси Уимбълт. Ако знаеш какво облекчение е да срещнеш мъж, който се облича с вкус.

Ето че най-сетне темата „Пърси“ била въведена в диалога и Нелсън не би трябвало да има затруднения да обърне разговора по посока на отсъстващия приятел. Но някак си не съумял. Вместо това се запревземал и казал:

– Ах, наистина, мислиш ли така? Нали не ме будалкаш?

– Как ще те будалкам! Главно имам предвид шапката ти. Не знам защо, но от дете съм крайно чувствителна към шапките и винаги си спомням с удоволствие как на петгодишна възраст метнах от детската стая един буркан със сладко върху главата на чичо Александър, който се появи у нас на гости с шапка като на Шерлок Холмс. За мен шапката е проверка какво всъщност представлява мъжът. Твоята е безупречна. Стои ти като излята. Нямах представа колко ти отива – приличаш ми на посланик.

Нелсън поел дълбоко въздух. Тръпки го побили от главата до петите. Сякаш пелена му паднала от очите и пред него се открил нов живот.

– Слушай – започнал той, разтърсен от дълбоки чувства, – ще имаш ли нещо против, ако стисна мъничката ти ръчичка?

– Стисни я! – сърдечно откликнала Елизабет.

– Така и ще направя! – заявил Нелсън и така и направил. – А сега – разхълцал се той от емоции, без да има сили да пусне въпросната ръчичка, – какво ще кажеш да отпратим нанякъде и да пийнем на спокойствие по чашка чай? Убеден съм, че имаме какво да си кажем.

Странно е, като си помисли човек колко често се случва на този свят, когато става дума за двама приятели, че докато сърцето на единия се къпе в кръв заради другия, в същото време и сърцето на другия се къпе в кръв заради първия. Искам да кажа, че и двете сърца се къпят едновременно в кръв, а не само едното. Ето какъв бил случаят с Нелсън Корк и Пърси Уимбълт! Щом се разделил с Нелсън, Пърси хукнал по дирите на Даяна Пънтър с намерението да оправи нещата с няколко мъдри и навременни съвета. Защото бил убеден, че макар понастоящем Нелсън да бил изпълнен с ненавист към Даяна, това му състояние е явно преходно и любовта рано или късно ще си предави правата. Според

Пърси един светски посредник, един любещ приятел и на двамата щял да тури ред в неразборията и изобщо да изглади нещата.

Като стигнал площад „Бъркли“, Даяна гневно се разхождала пред къщата с вирнат нос, а от ноздрите ѝ излизали пламъци. Той акостирал до нея и щом го зърнала, хладният блясък в очите ѝ отстъпил място на сърдечни пламъчета. Била очарована, че го вижда, и веднага се впуснала в оживен разговор. И с всяка изречена дума затвърждавала в него убеждението, че от всички известни нему начини за прекарване на един следобед нищо не може да се сравни с една дружеска размяна на мнения с Даяна Пънтър.

И не само приказките ѝ го омаяли. Пърси бил запленил от великолепната ѝ физика. При мисълта, че бил загубил няколко ценни минути с онази малокалибрена лилипутка Елизабет, идело му да се ритне отзад.

Ето, мислел си той, докато двамата сновели напред-назад из площада. Ето едно момиче, което горе-долу стига до устата на човека и всичките му мъдри наблюдения имат някакъв шанс да достигнат до слуха му без видимо закъснение. Разговорите с Елизабет Ботсуърт винаги му напомняли на крещене в дълбок кладенец с надеждата да привлече вниманието на амебите на дъното. Само се изненадал, че му трябвало толкова много време, за да стигне до този очевиден извод.

Спътницата му споменала обаче името на Нелсън Корк и това го извадило от състоянието му на дълбока заблеяност.

– Какво каза, извинявай?

– Казах, че Нелсън Корк е недорасъл пигмей, който, ако можеше да се пребори с патологичния си мързел, отдавна да се е присъединил към някоя циркова трупа на джуджета-акробати.

– Мислиш ли?

– Дълбоко съм убедена – твърдо настояла Даяна. – Знаеш ли, Пърси, кое прави живота на момичетата непоносим и защо свършват в манастирите? Защото по никакъв начин не могат да избягнат съдбата рано или късно да ги видят на обществено място с мъже като Нелсън Корк. Не мисли, че ми липсва милосърдие. Опитвам се да проявя великодушие и непрекъснато си повтарям, че ако един мъж изглежда като пресован, това е по-скоро негова беда, отколкото недостатък и човек трябва да го съжалява, а не да го упреква. Но на едно нещо ще държа до края на живота си и винаги ще отстоявам мнението си – такъв човек не бива да задълбава с лека ръка природните си недъзи, като препуска из Лондон с шапка, която му стига до петите и го препъва. Не мога да допусна да бъде съпровождана до Бругън Стрийт от някакъв бабил в човешки

образ, чиято шапка на всяка крачка се удря в паветата. Винаги съм твърдяла и ще продължа да твърдя, че шапката е най-сигурната проверка за всеки мъж. Ако той не умее да си избере шапка по мярка, значи, за нищо не можеш да му имаш доверие. Ето например твоят цилиндър, Пърси, ти е съвсем по мярка. Достатъчно цилиндри съм видяла в живота си, за да мога да твърдя със сигурност – твоят е образец на това какво трябва да представлява един истински цилиндър. Нито прекалено тесен, нито много широк, а плътно прилепнал към главата като кожата на кренвириш. А и главата ти е родена за копринен цилиндър! Придава ти един такъв вид... каква беше онази дума? Сякаш си повелител на човешкия род. Лъвски вид, ето какво имах предвид. Начинът, по който си почива на темето ти с лек наклон на югоизток...

Пърси Уимбълт се гърчел от удоволствие като изпълнител на ориенталски танци. От неизвестна посока до слуха му достигнала нежна музика, а площад „Бъркли“ сякаш подскачал около него на куц крак. Поел си дълбоко въздух и...

– Виж какво – започнал той, – ако вече си чувала тези думи, можеш да ми го кажеш, но усещам, че е време да отплаваме нанякъде, където къщите не танцуват „Тихият син Дунав“ и където да можем да се налюскаме с чай до насита. А по време на пиршеството възнамерявам да ти съобщя нещо много важно.

– Та така стоят нещата – зобна си Симпатията още малко грозде. – И не можете да отречете, че в някои отношения всичко е свършило по един задоволителен начин. Съобщението за годежа на Елизабет и Нелсън се появило в пресата в един и същи ден с това за предстоящия съюз на Даяна и Пърси, та на човек му става приятно, като си помисли, че двете двойки така добре си пасват на ръст.

Искам да кажа, че и дума не може да става момиче, високо метър и осемдесет, да тръгне към олтаря под ръка с мъж, нисък метър и шестдесет, нито пък левент, извисяващ се до метър и деветдесет, да се опитва да ситни до избраницата си, която е само метър и половина. Приятно е да се позабавляваш отстрани на подобна гледка, но тя никак не допринася за брачното щастие.

Не, както и да погледнете тази история, тя свърши добре за главните герои. Но не това е най-важното за мен. Аз продължавам да си блъскам ума с тази неразгадаема, изумителна история с двете шапки.

– Прав си – съгласи се Образът.

– Искам да кажа, че ако шапката на Пърси не му е била таман,

както е твърдяла Елизабет Ботсуърт, защо същата тази шапка е грабнала сърцето на Даяна?

– Точно така!

– И обратното – шом като цилиндърът на Нелсън е претърпял такъв провал в очите на Даяна, защо е спечелил състезанието в случая с Елизабет?

– Точно така?

– Неразгадаема тайна!

В този момент сестрата се опита да привлече вниманието на Симпатията.

– Да ви кажа ли какво мисля аз?

– Кажете, скъпа милосърдна сестричке.

– Според мен разносвачът от магазина на Бодмин е разменил шапките. Объркал е кутиите. – Симпатията само поклати глава и откъсна още едно зърно от чепката. – А после в гардеробната на клуба отново са ги разменили – заключи сестрата.

Симпатията ѝ се усмихна снизходително.

– Интересна версия – отбеляза той, дояждайки гроздето на болния. – Твърде интересна. Но малко ми се струва натаманена. Аз лично предпочитам да вярвам, че в случая е замесено четвъртото измерение. Убеден съм, че това е истинското обяснение, само дето умовете ни не могат да го проумеят.

– Точно така! – заключи Образът.

КРАЙ

© 1936 П. Г. Удхаус
© 1997 Жечка Георгиева, превод от английски

P. G. Wodehouse
The Amazing Hat Mystery, 1936

Сканиране: NomaD, 2007
Разпознаване и редакция: sir_Ivanhoe, 2007

Публикация:

П. Г. Удхаус
СТРИХНИН В СУПАТА...
И МНОГО ДРУГИ ИСТОРИИ
Английска

Подбор и превод от английски: Жечка Георгиева
Художествено оформление: Момчил Колчев
Печатни коли 38. Формат 84/108/16
ИК „КОЛИБРИ“, София, 1997
Печат: „АБАГАР“ ЕООД, В. Търново
ISBN 954-529-065-X

P. G. WODEHOUSE
Very Good Jeeves
Carry on Jeeves
Young Men In Spats
Eggs, Beans and Crumpets
Meet Mr. Mulliner
Mulliner Nights

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4557>]